Voorzitter,

"*Het juiste woord op de juiste tijd*
Is als een gouden appel op een zilveren schaal.
Een wijze vermaning voor een luisterend oor
Is als een gouden ring, een sieraad van het zuiverste goud".

Prachtige woorden uit het Bijbelboek Prediker. Woorden die passen bij een goed begrotingsdebat in Hattem. En daarom heb ik ze voorgelezen.

We leven in een tijd van grote spanningen. Oorlog in Oekraïne. Grote stromen vluchtelingen. Autocratische regimes. Gebrek aan vrijheid van meningsuiting. Haat tegen vrouwen en mensen die anders zijn. De vrijheid van geloven wordt betwist. Wantrouwen overheerst. Respect lijkt ver weg. De democratie staat onder druk. Deze ontwikkelingen raken ook Hattem. Sommigen denken zelfs dat er reptielen in de raad van Hattem zitten. Het moet niet gekker worden. Voorzitter, Nederland wordt een grimmig land en als we niet oppassen gebeurt dit in Hattem ook.

De problemen zijn groot. Ik noem in willekeurige volgorde: de klimaatcrisis, de energiecrisis, de vluchtelingenstroom, de stikstofkwestie, de woningnood en de inflatie. Dit alles heeft grote gevolgen voor onze begroting in meerjarenperspectief.
Gelukkig staan we er op dit moment financieel goed voor. Wethouder Hospers heeft de zaak gezond achter gelaten. Het is buitengewoon verstandig dat het college de eigen ambities nog niet op geld heeft gezet. In tegenstelling tot het college denken wij dat er straks heel weinig geld is voor nieuwe ambities. Wij zullen het geld heel hard nodig hebben om antwoord te geven op de zojuist genoemde problemen en om het bestaande beleid in stand te kunnen houden. In deze opvatting zijn wij gesterkt door de antwoorden van het college op onze schriftelijke vragen bij de begroting.

- Lonen en prijzen gaan veel meer stijgen dan in de begroting is aangegeven. Het inflatiepercentage in de septembercirculaire was al 4,1 en het IMF gaat uit van 8,0. En de grote vraag is of het Rijk alles kan compenseren. De miljarden die zijn uitgegeven aan Coronasteun, energiecrisis en hulp aan de Oekraïne moeten ergens vandaan komen.
- De inflatie heeft gevolgen voor alle investeringen. Zo zullen de twee IKC's zeker duurder gaan worden. En dat geldt ook voor de verbouw van het stadhuis. Zaken die CDA Hattem erg belangrijk vindt en zeker door moeten gaan.
- Ook zal de ICT, het archief en de veiligheid daarvan extra geld gaan kosten. Er is een cyberoorlog gaande en de gemeente zal de gegevens van de burgers goed moeten beschermen. In het belang van onze democratie en privacy moeten we de criminelen -landen en individuen- een slag voorblijven. En dat kost nu eenmaal extra geld.
- Openbaar groen: geen onderhoudsniveau C maar B of A vasthouden. Jarenlang hebben we te weinig geld uit het gemeentefonds gekregen en moest het onderhoudsniveau van de openbare ruimte omlaag. Nu wij eindelijk het geld krijgen waar wij recht op hebben, vinden wij dat de kwaliteit van de openbare ruimte omhoog moet.
- Ook maken wij ons zorgen over de betaalbaarheid van energie door kerken en verenigingen. Zo lopen bij tal van instellingen de contracten af. Graag zien wij zo spoedig mogelijk een inventarisatie van de stand van zaken bij verenigingen en instellingen op het gebied van sport, welzijn en cultuur. Zij kunnen op de steun van CDA-Hattem rekenen!
- Voor OZB verlaging zien wij dan ook geen ruimte.

Wij vinden een slechte zaak dat wij de uitkomsten van de septembercirculaire niet op schrift hebben gekregen. We hebben weliswaar een ambtelijke toelichting gehad, maar kennen de precieze cijfers niet. Het college heeft toch een actieve informatieplicht? Voorzitter, dit moet de volgende keer echt beter!

Voor CDA Hattem zijn er drie hoofdlijnen naar de toekomst toe: sociale en leefbare samenleving, wonen en duurzaamheid

CDA Hattem is blij dat het beleid ten aanzien van het sociaal domein onveranderd wordt voortgezet. Dat vinden wij belangrijk. Wij krijgen nog een voorstel om 100.000 extra uit te trekken voor de minima die het vanwege de energiecrisis extra moeilijk hebben. Dat is een goede zaak. Onze oproep: wacht niet af, ga vooral naar de mensen toe. Kom achter de voordeur en regel wat er geregeld moet worden. Blijf dus “Op Koers”.

Vrijwilligerswerk is en blijft belangrijk. En toch doen we dat veel minder. En het is juist o zo belangrijk om ons verenigingsleven, de sport, de kunst en de cultuur of de zorg en maatschappelijk welzijn in stand te houden. Vrijwilligers zijn de smeerolie van de samenleving. Er is toekomst gericht een nieuwe aanpak nodig. Laten we daar nou een participatief met onze inwoners over praten: wat kun jij bijdragen aan de Hattemse samenleving? Is het college bereid hier een initiatief voor te ontwikkelen? In dat kader vragen wij u aandacht voor een goede en structurele oplossing voor het Hospice in Hattem. Mocht daarvoor extra geld nodig zijn, dan zullen wij een voorstel daartoe steunen!

CDA Hattem is er trots op dat wij nu 100 mensen uit de Oekraïne tijdelijk opvangen. We moeten ons er echter op voorbereiden dat dit aantal verder zal toenemen en dat de opvang wel eens langer kan duren. Verder neemt het aantal asielzoekers fors toe. Dit betekent dat ook het aantal statushouders fors zal toenemen. Wij schatten in dat de taakstelling in 2023 uit kan komen op 50. En al deze mensen moeten worden gehuisvest. Daarnaast zijn er ook inwoners van Hattem die met spoed huisvesting nodig hebben. En nieuwe huurwoningen worden er op dit moment niet gebouwd. Zie hier onze uitdaging. CDA Hattem roept het college op hiervoor een taskforce in het leven te roepen en haast te maken met de bouw van nieuwe huurwoningen. Al dan niet tijdelijk. En dan komt automatisch de vraag aan de orde waar dan? En hoe dan? Wanneer komt u met een voorstel naar de raad? We moeten ook de vreemdeling in onze stede huisvesten!

De woningnood onder de Hattemers is groot. Vooral onder jongeren en starters. Het is en blijft een blamage dat van de 14 starterswoningen op’t Veen er 9 naar niet-Hattemers zijn gegaan. Dit krijg je als je een ontwikkelaar zijn gang laat gaan. Dit moet in de toekomst echt anders. CDA Hattem is ervan overtuigd dan aangrenzend aan de bestaande bebouwing er gebouwd zal moeten worden. Om dat te bereiken moeten we de markt een slag voor zijn. Dit vraagt om een actieve grondpolitiek. Daarover dienen wij straks een motie in. Dit is niet alleen nodig voor de sociale woningbouw en de spoedzoekers, maar ook om te kunnen bouwen voor onze Hattemse starters. En appartementen voor ouderen die willen doorstromen. Omdat bouwen voor starters duur is, kan een starterslening als aanvulling op de reguliere financiering een oplossing zijn. Er zijn inmiddels tal van gemeenten ons voorgegaan. Daarover dienen wij straks een motie in.

We moeten volop aandacht blijven schenken aan het klimaat en de duurzaamheidsdoelstellingen. Het roer moet om. Graag willen wij verder met u van gedachten wisselen over de rol van de gemeente, de rol van de inwoners en de rol van Liander en energiebedrijven. CDA Hattem blijft het idee van geluidschermen met zonnepanelen langs snelwegen een goed idee vinden. In tegenstelling tot het college hebben wij de moed niet opgegeven. Wordt vervolgd! Verder moet volop ingezet worden op zon op binnenstaddaken. Wanneer krijgen wij uw voorstel? De twee à drie weken die u eerder noemde zijn inmiddels ruimschoots voorbij. Wij hebben inmiddels een initiatiefvoorstel voor u klaarliggen!
CDA Hattem ziet graag dat Powered by Hattem zich doorontwikkeld tot een echte lokale energiecoöperatie. Het huidige energienetwerk is veel te kwetsbaar. Wij moeten toe naar een lokaal buffersysteem. CDA Hattem wil daarom het idee van buurtbatterijen nader onderzocht zien. Dit kan in zowel nieuwe als bestaande wijken. Als een Russische raket onverhoopt onze grote centrales

platgooit, dan hebben wij onze buurtbatterijen nog. Regeren is vooruitzien! Eigenlijk zou Liander dit moeten doen. Maar zij hebben hun handen vol aan het huidige net dat ondertussen flink is vastgelopen. Graag zien wij dat u dit idee verder bespreekt en uitwerkt met Powered by Hattem en Liander. Bent u daartoe bereid?
Op dit moment heeft Hattem geen eigen milieu-brengstation. Afvalscheiding is belangrijk. We willen geen afval maar grondstoffen. Het zou mooi zijn dat Hattem weer een eigen brengstation krijgt. Daarover dienen wij een motie in.

CDA Hattem maakt zich grote zorgen over de herziening van het luchtruim. Uit wat we nu weten, blijft vliegveld Lelystad onderdeel van de planvorming. Verder is er geen oplossing voor de laagvliegroutes. Bovendien wordt er meer burgerluchtvaart gepland boven ons gebied vanwege uitbreiding van militaire vliegruimte boven het noorden. En er komen andere aanvliegroutes naar Schiphol. Collega raadsleden, college, let op onze zaak! Ga naar de bijeenkomst op 17 november en neem hier stelling tegen! We maken ons druk bij bouwplannen over een vleermuis, maar we moeten ons meer druk maken over deze grote mechanische vogels met al hun stikstof boven Hattem! Is uw college van de ontwikkelingen op de hoogte? Welke regionale aanpak kiest u?

Integriteit en ondermijning is ook hier een item. CDA Hattem wil graag dat Hattem zich aanmeldt bij Meld Misdaad Anoniem. Tips over criminaliteit moeten ook met de gemeente gedeeld worden. Dit verbetert de opsporing. Wij herhalen nogmaals ons eerdere pleidooi voor camera's aan het begin van de invalswegen naar Hattem. Graag uw reactie.

Wij dienen straks drie moties in over:
1) Onze wens voor een milieu-brengstation op bedrijvenpark H2O
2) Actieve grondpolitiek als noodzaak voor woningbouw
3) Startersleningen voor woningbouw

Robert Klaassen zal in de volgende termijn de uitspraak van de moties voorlezen.

Tot slot:
Door de raadsfracties en het college is veel energie gestoken in het stellen van vragen voorafgaand aan deze vergadering. Het lijkt alsof al deze vragen en antwoorden in het niets verdwijnen. CDA Hattem ziet graag dat onze inwoners daar kennis van kunnen nemen. Dit in de vorm van actieve informatie uit de raad. Onze oproep: laat onze communicatieafdeling hier een mooi redactioneel stuk van maken en plaats dat in de Hattemer. Het geeft de inwoners namelijk een veel beter beeld van de uitdaging die deze gemeentebegroting biedt en de vraagstukken waar raad en college voor staan.

Samen voor Hattem. Daar gaat het CDA voor. Dit betekent Sociaal beleid. Woningen voor alle doelgroepen. Groen en duurzaam. Vitaal en geestelijk gezond. Dat vraagt om een politiek die verbindt en niet polariseert. Dat vraagt om inwoners die bereid zijn iets over te hebben voor een ander. Daarvoor is wijsheid en beleid nodig. Deze wijsheid wenst het CDA-Hattem u allen toe. En daarbij hoort een gebed om Gods zegen.